

Η ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΛΑΖΗ

Ραδιοφωνική έκπομπή δια
τήν 1 ην Αυγούστου 1971
ήμεραν ΚΥΡΙΑΚΗΝ
καί ὄραν: 21.45 - 22.15

Τὴν ἐκπομπὴν παρουσιάζουν ὁ ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ καὶ ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ. Τραγουδοῦ ἡ ΚΑΒΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ.

125ⁿ

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἐχομε μιλήσει πολλές φορές γιά τούς τύπους τῆς παλιᾶς Ἀθήνας, ἀγαπητέ μου Γιάννη, μά μήν νομίζεις ὅτι ἔχομε ἐξαντλήσει τό θέμα...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Εἶμαι βέβαιος ὅτι θά ὑπάρχουν καί ἄλλοι τύποι πού τούς ἔχομε παραλείπει. θυμήθηκες μήπως κανέναν ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἐνας περίφημος τύπος τῆς Ἀθήνας ἦταν ὁ Λουπέτης.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Λουπέτης ; Τρελλός μήπως ; Ἡ καμιά ἰδιορρυθμη τρέλλα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ὀχι. Ἐνας τύπος δέν εἶναι ἀπαραίτητο νά εἶναι τρελλός. Κατά τὴν γνώμη μου, ὑπάρχουν συνήθως τριῶν εἰδῶν τύποι : οἱ τρελλοί, οἱ πραγματικά παράφρονες πού δέν εἶναι ἐπικίνδυνοι, γιατί ἄλλοιθς θά τούς κλείνανε κάπου.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἀσφαλῶς. Λοιπόν εἶπαμε : Πρῶτο εἶδος τύπων, οἱ ἀκίνδυνοι τρελλοί.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δεύτερο εἶδος, οἱ μισότρελλοι, πού ἐργάζονται κάπου, ἤσυχα καί λογικά καί ὕστερα ἀπό τὴν δουλειά τους, τούς πιάνει ἡ τρέλλα, κάνουνε ἀνοησίες καί γίνονται τύποι...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί τρίτο εἶδος ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Οἱ λοξίτες.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Λοξίτες ; Δηλαδή ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἀνθρωποι λογικοί καί κανονικοί, πού ἔχουν μιὰ παραξενιά, μιὰ λόξα νά ποῦμε καί γίνονται τύποι... μιὰ συνήθεια ἂν θέλῃς.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κατάλαβα. Κι' αυτός ο Λουπέτης πού είπες θά ήτανε κανεννας τέτοιος... Τί δουλειά έκανε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ήτανε σταθμάρχης. 'Ομολογώ πώς τόν είχα ξεχάσει τελείως, μά μου τόν θύμισε μ' ένα γράμμα ένας άμφοατής μας, ο κύριος Γεράσιμος Τραυλός, αξιωματικός έν έποστρατείφ. 'Ο Λουπέτης λοιπόν ήτανε σταθμάρχης στίς Τσιτζιφιές...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Σταθμάρχης στίς Τσιτζιφιές ; 'Υπήρχε κανέννας σταθμός στίς Τσιτζιφιές ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ξεχνάς τόν ~~αυτόν~~ σιδηροδρομικό πού κατέβαινε από τήν 'Αναδημία στό Παλαιό εάληρο ; Αύτός ο μικρός καί κομινός σιδηρόδρομος είχε πολλούς ένδιαμέσους σταθμούς, στά Παλαιά 'Ανάκτορα, στό Ζάππειο, στήν Παργαρέτα, στά Σφαγεΐα, στήν Καλλιθέα καί στίς Τσιτζιφιές, όπου ήτανε σταθμάρχης ο περίφημος αυτός Λουπέτης καί είχε γίνει στόχος είρωνείας πρώτα πρώτα από τό πηλήμιό του.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Δέν φοροῦσε κανονικό σιδηροδρομικό πηλήμιο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν τό καταδεχότανε. Είχε φτιάξει ένα δικό του καπέλλο, πολύ ψηλό, μέ πολλά σειρήτια χρυσά βέβαια. Του άρεσε μάλιστα νά λέη : 'Αρχισταθμάρχης μέ πλάνα τά γαλόνια !
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Ε βέβαια, μέ τέτοιο χρυσογάλονο καπέλλο, άσφαλώς είχε γίνει τύπος ο Λουπέτης.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν ήτανε μόνο τό πηλήμιό του πού τόν είχε κάνει ιδιόρρυθμο καί γνωστό. "Ήξερε μερικές φράσεις φραντσέζικες καί μερικές λέξεις έγγλέζικες πού τίς χρησιμοποιούσε πολύ συχνά. Στίς Τσιτζιφιές καταφθάνανε τακτικά ~~ξένα πολεμικά~~ ξένα πολεμικά παράβια καί ο Λουπέτης, σαν σταθμάρχης έκει, θεωρούσε υποχρέωσί του νά υποδεχθῆ τά πληρώματα καί νά τούς δίνη διάφορες πληροφορίες...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μέ άλλα λόγια, δέν ήτανε τρελλός ο Λουπέτης, μά μέ τό καπέλλο του καί μέ τήν γλωσσομάθειά του είχε γίνει τύπος.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ένας άλλος τύπος της παλιάς 'Αθήνας, γυναικεύος τύπος, ήτανε ή Καστρίταινα. Ποῦ τήν θύμισε μέ μιὰ ἐπιστολή της μιὰ ἀπροά-
τριά μας, ή κυρία Κίκια Φαρέτρα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί ήτανε αὐτή ή Καστρίταινα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μιὰ ἀπλή γυναικοῦλα τοῦ λαοῦ, ἡλικιωμένη, ὑτυμένη μ' κουρέ-
λια σχεδόν καί μ' ἕνα χάρτινο πολύχρωμο καπέλλο στά φαρρά της
μαλλιᾶ, πού ἔλεγε ὅτι τό εἶχε ράφει μόνη της. 'Η λόξα της
ήτανε ὅτι φέ ὅποιον νά συναντοῦσε στόν δρόμο, ἔμενε σ' ἕνα
ἐτοιμόρροπο καλυβόσπιτο στά 'Αναφιώτικα, ὅποιον καί νά συναν-
τοῦσε, τόν ἀεὶ ἐμούτζωνε φανερά : Πά βρέ... στά μάτια σου

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιατί τοὺς ἐμούτζωνε ; Τί της εἶχανε κάνει ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τίποτε. 'Επίστευε - αὐτή ήτανε ή λόξα της - ὅτι ὅποιος τήν
ἔβλεπε τήν ἐμάτιαζε. Κι' ἐκεῖνη, πρίν τήν κοιτάξη κἄν ὁ περα-
στικός, ἄνοιγε διάπλατη τήν παλάμη της καί τοῦ 'λεγε : Πά βρέ
στά μάτια σου ! Τελιᾶ, εἶχε κουραστεῖ νά φασικελώνη τόν κόσμον
καί ἔφευγε τό αὐτόματο μούντζωμα...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αὐτόματο μούντζωμα ; Δηλαδή ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βρήκε ἕνα ζευγάρι ἀνδρικό γάντια, παλιά καί τρύπια, τά μπέλ-
λωσε καί τά παραγέμισε, τά φούσιωσε μέ πίτουρο. Τό ἕνα γάν-
τι σάν ἀνοιχτή παλάμη μέ διεσταλμένα τά δάκτυλα τό κρέμασε
ἔξω ἀπό τό παράθυρό της, πιστεύοντας ὅτι ἔτσι ἐμούτζωνε
αὐτομάτως ὅλους τοὺς περαστικούς. Καί τό ἄλλο γάντι, παραγε-
μισμένο κι' αὐτό μέ πίτουρο, τό εἶχε κρεμάσει στόν λαιμό
της μπροστά στό στήθος της...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κατάλαβα, ὥστε νά μουντζώνη κάθε διαβατικό πού θά τήν ποίταζε
καί φυσικᾶ, ὅλοι θά τήν κοιτάζανε μ' αὐτό τό κρεμασμένο γάντι
στό στήθος της... Ἐέρεις τί σιέπτομαι ; "Ὅτι σήμερα δέν
ὑπάρχουν τέτοιοι τύποι ή μᾶλλον καί ἔν ὑπάρχουν, χάνονται
μέσα στήν πολυκοσμία. Φαίνεται πώς εἶναι λουλούδια πού ἀνθί-
ζουν σέ μικρές πόλεις, ὅπως ήτανε ἔλλοτε ή 'Αθήνα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Έτσι είναι. Από τούς τελευταίους τύπους πού έγνώρισε ή

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Αθήνα, ένας ήτανε ο Γιάννης ο θεός. Τόν θυμίσαι τόν Γιάννη ;
 Τόν Γιάννη τόν θεό ; Καί βέβαια τόν θυμίσαι πολύ καλά. Ήτανε
 ψηλός, πανύψηλος καί ψήλωνε άπόμνη περισσότερο μέ τό πηλήμιο πού
 φορούσε, ένα πηλήμια σάν περικεφαλαία μέ χρυσά γαλόνια. Γύριζε
 σ' όλα τά κέντρα μέ τό πλαστικό του ξύλινο βαλιτσάκι πουλώντας
 τσιγάρα. "Ο τι καί νά τόν ρωτούσες, άπαντούσε : "Ο θεός, ο θεός.
 Πώς πάνε οί δουλειά Γιάννη ; Καλά, καλά... ο θεός, ο θεός...
 Καί έννοούσε ότι ο θεός βοηθάει καί πηγαίνουν καλά οί δουλειές
 του. "Αλλς πάλι τόν ρωτούσε : Πώς βλέπεις τήν κατάστασι Γιάννη ;
 "Απαντούσε πάλι ο Γιάννης : "Ο θεός, ο θεός... έννοώντας ότι ο
 θεός θά βοηθήση νά έξελιχθούν όμαλά τά πράγματα. Μιά φορά θυμίσ-
 μαι τόν φέραμε σέ δύσκολη θέσι. Πίναμε μπύρες μέ τήν συντροφιά
 μας, στό περίφημο καλλιτεχνικό μπάρ : Καζέστιν, στήν λεωφόρο Πα-
 νεπιστημίου. Ππαίνει ο Γιάννης μέ τό βαλιτσάκι του. Δυό τρεις
 άπό τήν συντροφιά, αγοράσανε τσιγάρα καί ο μακαρίτης ο κρήστος
 Γιαννακόπουλος τόν έρώτησε : Πίνεις μία μπύρα Γιάννη ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ο θεός, ο θεός ... άποuirίθημε άσφαλώς ο Γιάννης.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί θά πη : ο θεός, ο θεός ; του λέει πάλι ο Γιαννακόπουλος. Θέ-
 λεις μπύρα ή δέν θέλεις ; Καί ο Γιάννης άποuirίθημε : "Αν μου έ-
 πιτρέπη ο θεός, θά πιώ... Γιά ρώτησε τον λοιπόν... Καί ο Γιάννης
 κοίταξε λίγα δευτερόλεπτα ψηλά καί ειπε στό τέλος : Μου έπιτρέ-
 πει...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τότε έπινε τήν μπύρα του.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μόνο τήν πρώτη ; Καί τήν δεύτερη καί τήν τρίτη καί έξηγούσε ότι
 όταν θέλει ο θεός, όλα θά πάνε καλά... ο θεός, ο θεός !...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αύτοί είναι οί κινδύνοι τρελλοί, οί λοξίτες... όπως τούς εί-
 πα
 πει πριν από λίγο. Τόν θυμίσαι τόν μολυβάκι ; Ζούσε
 άπόμνη ακόμα έως τήν έποχή του πολέμου, στά σαράντα.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι' αυτόν τόν θυμάμαι καλά. Γύριζε στά κεντρικά μαφνετα καί στά ζυθοπωλετα, πλησίαζε τά τραπέζια καί ἔφηνε ἕνα μολύβι. Σιωπηλός καί ἀμίλητος πάντα. Ἄ μ ί λ η τ ο ς. Κανείς ποτέ δέν εἶχε ἀκούσει τήν φωνή του. Ἄφηνε τό μολύβι του καί ἔφευγε. Ὑστερα ἀπό λίγο, ἔκανε πάλι τήν βόλτα τῶν τραπεζιῶν καί μάζευε τά μολύβια του. Ἄν τυχόν εὑρισκε καμμιά δραχμή δίπλα στό μολύβι τήν ἔπαιρνε ἀφήνοντας τό μολύβι. Καμμιά φορά τοῦ λέγανε : Πάρε καί τό μολύβι, δέν τό χρειαζόμαστε... Μὲ ἀξιοπρέπεια ὁ Μολυβάκιος κουνούσε ἀρνητικῶς τό χέρι του, ἐννοῶντας ὅτι δέν ἔπαινε ἐλεημοσύνη, ἀλλά πούλουσε μολύβια.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιᾶγιο μου, καλή εἶναι ἡ φλαριά μας, μὰ καί κανένα παλαιό τραγουδάκι εἶναι ἀπαραίτητο νομίζω. Τί λές ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Θυμᾶσαι ἕνα τραγουδί τοῦ περασμένου αἰῶνος : Που νά εἶσαι, τί νά κάνης, ἔραγε νά μ' ἐνθυμῆσαι... Αὐτό νά μᾶς πῆ ἡ Κλειώ γιά νά συγκινηθοῦν πολλές σεβαστές μας ἀμφοῦτριες.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (Μὲ συνοδεία πιάνου) Που νά εἶσαι ; Τί νά κάνης ;
ἔραγε νά μ' ἐνθυμῆσαι ;

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μιᾶ καί μιᾶμε Γιᾶγιο μου γιά τύπους, κάπως κοντινούς μας στήν ἐποχή, θυμᾶσαι τόν Μιχάλη τόν ἀρχαῖο ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Που τόν θυμᾶθηκες τόν Μιχάλη ; Δέν ἦτανε καθόλου τρελλός ὁ Μιχάλης ὁ ἀρχαῖος, ὅπως τόν εἶχανε βγάλει. Αὐτός γύριζε μέ τό πανέρι του καί πούλουσε στρείδια καί κυδώνια στά ζυθοπωλετα. Ἦτανε ἕνας ὄρατος μελαχροινός νέος, μέ ἔφθονα κατὰμαυρα μαλλιά πού εἶχε σκεφθεῖ κ ἄ τ ι νά σπαρώση γιά νά προκαλῆ τό ἐνδιαφέρον τοῦ κόσμου καί νά πουλᾶ ἑυκολώτερα τά στρείδια του

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σκέφθηκε λοιπόν νά εἶναι ντυμένος σάν ἀρχαῖος Ἕλληνας, μέ χιτώνιο, χλαμύδα καί σανδάλια στά γυμνά του πόδια καί ἔμπαινε στά ζυθοπωλετα, διαλαλῶντας ἀρχαιοπρεπέστατα : Ὀστρακα... Ὀστρακα νωπά.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Φυσικά οί πελάτες του ζυθοπωλείου, τόν φωνάζανε χρησιμοποιώντας αρχαία όνόματα : Εύρυβιάδη... Αριστόφρων... Πλάτωνα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ο πωλητής έπλησίαζε και έλεγε : Μένε συγχωρεΐτε, αλλά τό όνομά μου είναι Μεχάλης...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μεχάλης ; Δέν εΐσαι άρχαΐος ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι, τό ντύσιμό μου είναι άρχαΐο, για λόγους διαφημιστικούς
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μένε άλλα λόγια και τά στρείδια που πουλάς είναι άρχαΐα ; Πήπως είναι άπ'ό τήν έποχή του Περιιλη ; Τι λέτε κύριε ; άπαντού σε ό Μεχάλης, είναι νωπά, νωπότατα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Έτσι που σε βλέπομε άρχαΐο ντυμένον Μεχάλη, μάς περνάει μία ιδέα : Πήπως είναι άπ'αυτά που δώσανε στον Σωκράτη για κώνειο ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Αντί ν'άπαντήση ό Μεχάλης, άνοιγε ένα στρείδι μέ τό μαχαΐρι του, έτσαζε λίγο λεμόνι και έλεγε θριαμβευτικά : Ελέπετε κύριε ; Κουνιέται...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Και είναι άπόδειξις αυτή Μεχάλη ; Και σε μία μαγιάτικη θεατρική εν τής ρίζουνε λεμόνια, θα κουνηθῆ και θα φύγη...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Ο Μεχάλης δέν πειραζότανε. "Ήξερε ότι όσο περισσότερα πειράγματα ήκουγε, τόσο περισσότερα στρείδια θα πουλούσε. Κι'ένω τά πειράγματα εξακολουθούσαν, αυτός άνοιγε τά στρείδια του και έστιβε λεμόνι...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Έτσι έκανε χρυσές δουλειές ό Μεχάλης ό άρχαΐος που είχε γίνει τύπος τής 'Αθήνας. Τύπος πραγματικός. Γιατί μόλις έμφανιζότανε κάπου, όλοι φωνάζανε : 'Ο Μεχάλης... ό Μεχάλης ό άρχαΐος...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ποιός ξέρει τι ν'άπέγινε ό Μεχάλης... "Ίσως να πήγε στρατιώτης στην 'Αλβανία, γιατί ήτανε πολύ νέος τότε και να χάθηκε...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όπως χάθηκαν και τόσοι άλλοι τύποι τής 'Αθήνας που πέρασε
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Ο γερμανός ό Σέισμαν, τύπος ξανθός, ύγιώδης σαν βράχος που πουλούσε φάρμακα για τούς κάλους. Χάθηκε κι'αυτός μέ τόν πόλεμο...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι'ό 'Αρθούρος ; Τόν ξέχασες τόν 'Αρθούρο ;

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Ποιόν 'Αρθούρο ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τόν 'Αρθούρο τόν ποιητή. Αὐτός ἦτανε Κερκυραῖος ἀπό καλή οί-
κογένεια. Κάποτε ἐρωτεύθηκε τήν Μαρίνα τήν Κοτοπούλη καί ἀφή-
νοντας τό σπίτι του, ἀκολούθησε τόν θίασο Κοτοπούλη πού εἶχε
δώσει παραστάσεις στήν Κέρκυρα μέ σκοπό νά γίνῃ ἠθοποιός. Δέν
τά πατάφερε όμως, γιατί δέν εἶχε παθόλου σίγμα στήν ὀμιλία
του καί παρέμεινε στόν θίασο σάν ἀντιγραφῆς τῶν ρόλων. Ὅμως
ἦτανε πάως μισότρελλος ἀπό τότε... Πίστευε πώς εἶναι μέγανος
ποιητής παραγνωρισμένος...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Τήν ξέρω τήν συνέχεια τῆς θλιβερῆς του βιογραφίας. Κάποτε
τόν ἐδίωξαν ἀπό τόν θίασο καί ὁ 'Αρθούρος ἀποτρελλάθηκε. Τότε
γιά νά ζῆ, γύριζε τίς νύχτας στά κέντρα ὅπου συχνάζανε οἱ ἠ-
θοποιοί καί ἀπήγγελλε στίχους γι' νά εἰσπράττη μερικά φράγκα

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι'αὐτός χάθηκε ἔδοξα, ὅπως κι'ὁ Δελλαπατρίδης, ὁ ἀρχηγός
τοῦ κόμματος τῶν Κυανολεύκων, ἕνας διασημοεραστής τρελλός ποῦ
εἶχε γίνῃ κι'ἐπικίνδυνος καί πέθανε ἐδῶ καί δέκα χρόνια στό
φρενοκομεῖο...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Ὁμοῖνα πού δέν χάθηκαν εἶναι τά καλὰ ρομαντικά τραγούδια
πού ἐξακολουθοῦν ν'ἀκούγονται πότε πότε σέ μερικές ταβέρνες,
ὅταν ξυπνᾷ ἡ αἰσθηματικὴ διάθεση τοῦ πελάτου καί θέλει ν'ἀκού-
σῃ κάτι διαφορετικό ἀπό τά συνηθισμένα σύγχρονα τραγούδια
Τότε ὁ τραγουδιστῆς θυμᾷται : Αὐτά τά μάτια τά γλυκά... πού
δαῖ μᾶς τό τραγουδήσῃ τώρα ἡ Κλειώ μας, γιὰ νά τό θυμηθοῦν
καί οἱ ἀπροαταί μας.

ΚΑΛΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Αὐτά τά μάτια τά γλυκά

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιά νά ποθμε καί πάτι άλλο Γιάγιο, μαζί μέ τούς τύπους τῆς Ἀθήνας πού χάθηκαν, εξαφανίστηκαν καί τὰ προπολεμικά λαϊκά μικροθεάματα τῆς ὁδοῦ Ἀθηνῶς.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Μικροθεάματα τῆς ὁδοῦ Ἀθηνῶς ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί. Καί ξέρεις πόσα ὑπῆρχαν ἀπ' αὐτά ; Ἕνα σωρό... θυμῶμαι ἀκόμα τήν Ρόζα τήν χοντρή...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Ἀκουστ' τήν ἔχω τήν Ρόζα τήν χοντρή. Τί ἦτανε αὐτή ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θά σοῦ πῶ. Πρὶν ἀπό τόν πόλεμο τοῦ Σαραντα, τὰ μαγαζιά πού ἔμεναν ξενοκίματα δέν ἦτανε λίγα. Στὴν ὁδὸν Ἀθηνῶς λόγου χάριν, ἔβλεπε κανεὶς κάθε τόσο ἓνα ὑπόγειο μὲ μιά τεράστια ἐπιγραφή : ΣΠΕΥΣΑΤΕ ΣΠΕΥΣΑΤΕ. ἢ ΘΕΑΜΑ ΠΡΩΤΟΦΑΝΕΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΑΞΙΚΑΡΑΙΟΝ. ἢ ΣΟΦΙΑ ΠΟΥ ΡΑΒΕΙ ΚΑΙ ΚΕΝΤΑΒΙ ΜΕ ΤΑ ΠΟΔΙΑ...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Καί τί ἦτανε αὐτὸ τὸ θέαμα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτὸ πού ἔκουσες. Κάποια δυστυχισμένη ἀνάπηρη, πού εἶχε γεννηθεῖ χωρὶς χέρια. Εἶχε μεγαλώσει καί τήν εἶχανε μάθει νά χρησιμοποιῆ τὰ πόδια της γιὰ χέρια. Οὐσιαστικῶς κάποιος τήν ἐκμεταλλευότανε καί τήν ἐπεδείκνυε ἀντὶ εἰσιτηρίου μῆς δραχμῆς ...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Κι' ἔμπαινε κόσμος γιὰ νά δῆ αὐτὸ τὸ θέαμα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί κόσμος ; Ἡ ἐλητεῖα τῆς ὁδοῦ Ἀθηνῶς. Ὅμως αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος πού εἶχε αὐτὸ τὸ θέαμα ἔνοβε διακόσια, τριακόσια εἰσιτήρια τὴν ἡμέρα πού ἐσήμαινε διακόσιες τριακόσιες δραχμές...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Τί λές βρέ Δημήτρη ; Δηλαδή ἡ Ἀθήνα ἦτανε χωρὶς ἀκόμη τότε.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πανηγυριώτικη χωρὶς. Θά μοῦ μείνη ἀλησμόνητη ἡ Ρόζα ἡ χοντρή. Τὴν εἶδα κι' ἐγώ...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Σοβαρᾶ μιλάς ; Πῆγες καί σὺ νά δῆς τέτοιο θέαμα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πῆγα μαζί μέ ἄλλους συμφοιτητές μου. Πῶς ἀπὸ τὴν Δημαρχία ὑπῆρχε ἓνα μαγαζάκι, τέσσερα πέντε τετραγωνικά μέτρα πού νοικιαζότανε γιὰ τέτοια θεάματα. Κάποτε λοιπὸν, στὰ 1920, ἐδῶ καί πενήντα χρόνια, ἓνας γερμανὸς νοίκιασε αὐτὸ τὸ μαγαζάκι κι' ἔβαλε ἀπ' ἔξω μιά πινακίδα : Η ΓΕΡΜΑΝΙΣ ΡΟΖΑ, 220 ΚΙΛΑ ΘΕΑΜΑ ΠΡΩΤΟΦΑΝΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΩΝΑΙΟΝ;

- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Καί πήγαινε κόσμος νά δῆ τόν ὄγιο αὐτόν τῶν σαριῶν ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πήγαιναν καί γιατροί ἀπόμα νά δοῦνε τό ἀξιοπερίεργο αὐτό φαίνομενο. Διακόσια εἴκοσι μιλά ; Κέναμε λογιαριασμό : Κάπου ἐί τόν ἐβδομήνα διάδες... Δυό δραχμές εἴσοδος παρακαλῶ.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Δυό δραχμές ; Τόσο ἀκριβό ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βέβαια καί ἔξω ἀπό τήν εἴσοδο, ὑπῆρχε καί μιὰ δικαιολογία. Σέ μιὰ ὄρθια πινακίδα διάβαζε κανεῖς : Τ Ρ Ω Ε Ι : Τρεῖς -διάδες κρέας τήν ἡμέρα, τέσσερις διάδες πατάτες, δυό διάδες λαχανικά καί φρούτα, εἴκοσι πάστες καί τρεῖς διάδες γάλα...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Δικαίως λοιπόν εἶχε δίφραγμο τήν εἴσοδο ὁ γερμανός.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μέ τά λίγα γερμανικά πού ξέραμε τοῦ πιάσαμε κουβέντα. Ἦτανε ὁ ἄνδρας της. Τόν λέγανε φράντζ καί ἡ γυναῖκα του ἦτανε ἡ Ρόζα. Πήγαμε καί τήν εἶδαμε. Φαντάσου Γιάνιο, ἕναν ὄγιο ἀπό κρέατα. Ἡ μέση της ἦτανε δυό μέτρα, τό στήθος της ἔφθανε τά δυό μιση μέτρα. Παραδόξεως τό πρόσωπό της ἦτανε γλυκύτατο καί τά μαλλιά της ξανθά. Ἐπιεῖνο ὄμως πού ἦτανε τραγικό εἶναι ὅτι ἀνέπνεε καί σφύριζε... Δέν μπορούσε ν'ἀνασάνῃ ἡ γυναῖκα. Δυό δραχμές τό ἔτομον καί εἶχαμε δικαίωμα μόνο δέκα λεπτά νά περιεργασθοῦμε τό φακνόμενο. Πραγματικά στά δέκα λεπτά, ἀποῦσαμε ἐκ'ἔξω τό κουδοῦνι τοῦ γερμανοῦ... Βγήκαμε καί εἴμαστε ἔλαλοι ἀπό τήν κατάπληξι.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Δέν μοῦ εἶπες ὄμως : Τί φοροῦσε αὐτή ἡ γυναῖκα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μόνον ἕνα πουκάμισο, γιά νά φαίνωνται τά μπράτσα της καί τό στενολτέ της. Τό πηγούνι της ἐσχημάτιζε τρεῖς τέσσερις δίπλες. Καί σοῦ εἶπα ὅτι εἴμαστε ἔλαλοι. Πονάχα ἕνας ἀπό τήν συντροφιά μας εἶπε ἀποφθεγματι κά : Συχάθημε τό κρέας. Γιά ἕνα μήνα δέν θά τρώω παρά μόνο χορταριανά...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Αὐτή ἦτανε ἡ ἀντίδρασί σας ; Αὐτή δλη μι' ὄλη ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτή. Ἐννοεῖται ὅτι ὅταν ἔφυγε ἡ Ρόζα ἡ χοντρή, ἕνας φραντσέζος νοίμιασε τό μαγαζάκι γιά νά δείχνῃ μιὰ γυναῖκα μέ γένεια.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πήγατε καί σ' αὐτήν ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι. Πάθαμε ὅμως ἀπό ἄλλους ὅτι ἦτανε μιὰ γυναίκα πού εἶχε μιὰ γενειάδα κάπου σαράντα πόντους καί μουστάκια στριφτά, τσιγκελωτά, μεγαλοπρεπέστατα... Δέν εἶχε μεγάλο ἐνδιαφέρον φαίνεται καί τήν ἔφαγε ἄλλως τε ἢ εἶδα μέ τὰ φίδια...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἡ εἶδα μέ τὰ φίδια ; τί ἦτανε πάλι αὐτή ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κα' αὐτή φραντσέζα ἦτανε ὅπως μάθαμε, μά ὁ μάνατζερ πού τήν ἐπμεταλλευότανε, ἔλεγε πώς εἶναι Ἰνδῆ. Πραγματικά ἦτανε πολύ μελαφή καί εἶχε μιὰ σηνογραφία πίσω της πού παρίστανε δάσος τροπικῶν. Ἐπιαζε μέ τρεῖς μικρούς πύθωνες, πού κουλουριαζόντουσαν στό γυμνό της σῶμα, τοὺς φίλαγε στά στόματά τους, τοὺς τύλιγε γύρω ἀπό τόν λαιμό της καί ἄλλα τέτοια γυμνάσματα...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἄλλα τέτοια θεάματα ; Ἐχω ἀκούσει γιά ἓνα σοφό γαῖδαρο...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὁ Ριγολό... Ἐρεῖς τόν Ριγολό ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ριγολό τόν λέγανε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ριγολό. Αὐτός εἶχε φτάσει στήν Ἀθήνα μέ ἓνα ἵπποδρόμο, μά ἐπειδὴ ἐκίνησε πολύ τήν προσοχή καί τήν συμπάθεια τῶν ἀθηναίων, κάποιος ἐπρότεινε στόν ἀφέντη τοῦ Ριγολό νά μείνη κανένα μῆνα στήν Ἀθήνα νά θησαυρίσουν.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καὶ θησαυρίσανε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι. οὔτε μιὰ ἐβδομίδα δέν μπόρεσαν νά μείνουν. οἱ ἀθηναῖοι εἶχανε ἰδεῖ τόν σοφό γαῖδαρο, τόν Ριγολό στό ἵπποδρόμο καί τόν εἶχανε βαρεθεῖ. Προτιμοῦσανε τὰ βράδια τίς παντάδες τους στά σοκάκια καί τό τραγοῦδι τους στίς ταβέρνες. Καί ἀκουγότανε ἡ παρίφημη παλακά παντάδα : Στά μαῦρα ντυμένη, στά μαῦρα θά νά 'σαι...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Στά μαῦρα ντυμένη
στα μαῦρα θά νά 'σαι
μι' ἐμέ θά θυμῶσαι
ἀπ' ὅπου διαβῆς...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Δηλαδή, απ' όλα όσα είπαμε, βγαίνει τό συμπέρασμα ότι πραγμα-
τινά ή 'Αθήνα ήτανε μεγάλο χωριό.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κάθε τσαρλατάνος έρχότανε στην 'Αθήνα και νοίκιαζε ένα μαγαζά-
κι κάτι να δείξει. Θυμάμαι τό Μουσείο ~~από~~ με τά κέρνα όμοιώ-
ματα.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Ή μή μου πής πώς ήτανε τό Ρυζέ Γραβέν του Παρισιού.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κάτι τέτοιο ήτανε αλλά σέ κατέστασι έμβρυώδη. Μερικά κομμέ-
να κεφάλια, ένα γυμνό γυναικετό πτώμα πού είχε βρεθεί πνιγμέ-
νο στον Σημούνα του Παρισιού, μιά παρατόμησις στην Γαλλική
'Επανάστασι και κάτι τέτοια θεάματα. Τό περίεργο είναι ότι
αυτό τό Μουσείο με τά κέρνα όμοιώματα, δέν έλεοτύργησε στην
όδον 'Αθηνάς, αλλά στό τέρμα Πατησίων και όμως πήγε πολύς
κόσμος να τό ίδη. Κυρίως είχε απομιμήσεις από δερματινές ασθέ-
νειες και τό έθε'ρησαν διδακτικό για τον κόσμο.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Και την φωτιά πού άναβε με τό νερό ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναι, ναι, ναι... Γύρω στα 1910 έγινε αυτό τό θαύμα. Κάποιος
νοίκιασε ένα τέτοιο μαγαζάκι και είχε απ' έξω μιά πινακίδα :
'Ελάτε να δείτε την φωτιά πού άνάβει με νερό...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Τό έχω άκούσει αυτό. 'Ο άνθρωπος είχε μάθει ότι ή άσετυλήνη
ήτανε άγνωστη άκόμη στην 'Αθήνα. Και είχε μερικά φανάρια
άσετυλήνης, τους έβαζε νερό και... άνάβανε. Τρέχανε οι άθηναί-
οι να δουνε τό θαύμα... Όμως ή ώρα μας πέρασε Δημήτρη μου κι
μόλις προλαβαίνομε να θυμηθούμε ένα τραγούδι άκόμη. Τί λές ;
Ν' άφήσωμε την Κλειώ να διαλέξη ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ας την άφήσωμε, είμαι βέβαιος ότι κάτι καλό θα μεις θυμίση.
ΚΑΛΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (με συνοδεία πιάνου) Γεῖρε ξανθούλα μου...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.